

गोरी मुलगी नको, सावळीच पाहिजेत ।

ही गोष्ट आहे १९६५ सालची. अगदी सकाळीच माझ्या आत्याचे मिस्टर, भाऊसाहेब देशमुख, आमच्या घरी आले आणि माझ्या वडिलांना म्हणाले, अरे, आपल्या मीना करता एक उत्तम स्थळं आणलं आहे. मुलगा वैमानिक आहे, ४ आकडी पगार, आणि त्याच्या घरातले सर्व तुम्हाला चांगले परिचित आहेत. हे सगळं ऐकून माझे आई आणि बाबा अगदी गप्प होते. भाऊसाहेब जरा खट्टू झाले, तरीपण त्यांनी जिद केली आणि माझ्या आईवडिलांना पटवून दिलं की शोधून सुद्धा असं स्थळं मिळणार नाहीं.

माझी आई स्वैपाकघरातून म्हणते की, 'अहो, भाऊसाहेब, स्थळं खूप चांगलं आहे पण आपल्या सांवळ्या मीनाला हा वैमानिक थोडाच पसंत करणार आहे. तिच्याकरता एखादा खेड्यातला मास्तरच बरा.' माझ्या बाबांनी पण आईला दुजोरा दिला. ह्यावर भाऊसाहेब म्हणतात 'अहो! मुलाला गोरी मुलगी नकोय, त्याला सावळीच मुलगी पाहिजेत, आणि मुलाच्या वडिलांनी कालच मीनाला कॉलेजमध्ये पाहिले होते, त्यानीच निरोप देऊन मला पाठविले आहे.'

दुसऱ्या दिवशी ठरल्याप्रमाणे मी आणि माझी आई टांग्यातून ह्यांच्या घरी गेलो. मी अगदी प्रथमच साडी नेसून व दोन वेण्या घालून निघाले. मी सांवळी आहे हे माझ्या गांवी सुद्धा नव्हते आणि मला नक्कीच मुलगा पसंत करेल अशी खात्री होती. ह्यांचा वाडा अतिशय सुंदर आणि मोठा होता. आमचे स्वागत फारच छान झाले. आम्ही सर्वजण जेवणाच्या खोलीत बसलो. खेळीमेळीच्या गप्पा सुरु झाल्या, तेवढयांत माझ्या होणाऱ्या सासूबाईंनी लाढू आणी काहीं खायचे पदार्थ ठेवले. मी लाढू हातात घेऊन फोडायला गेले तर तो फस्सकन फुटला आणि सगळीकडे पीठच पीठ ! मी खूपच नव्हस झाले पण तरीही मला विचित्र वाटेल असा कुठलाही प्रश्न कोणीही विचारला

नाहीं. माझ्या समोरच्या खुर्चीत वैमानिक मुलगा रुबाबदारपणे बसलेला होता. माझ्या होणाऱ्या सासन्यांनी फक्त मला विचारलं की तुला स्वयंपाक करता येतो का? असो, त्यानंतर बच्याच मनमोकळ्या गप्पा झाल्या आणि आम्ही घरी परत आलों.

घरी आल्यावर आईने सगळ्यांना मुलगा किती रुबाबदार व त्याची आई किती सुंदर आणि घरंदाज ह्याचं तोंडभरून वर्णन केलं आणि त्याबरोबरच तिला हेही वाटत होतं की आपल्या सांवळ्या मुलीला ते होकार देणार नाहीत. दिवसामागून दिवस गेले, तब्बल एक महिना झाला तरीपण त्यांचेकडून काहीं होकार आला नाहीं, आणि त्यामुळे आमची आई मात्र परत मास्तराच्या शोधांत लागली.

जवळ जवळ दीड महिना गेला आणि एकाएकी ह्या मुलाकडून होकार आला. उशीरांच कारण काय तर म्हणे मुलाची बहीण इंगलंडहून भारतांत परत येणार होती आणि तिचंही मत हया बाबतीत घ्यायचं होतं. आताकाय मी तर अगदी हवेंत उडायला लागले कारण एका सांवळ्या मुलीला एका रुबाबदार वैमानिकाने होकार दिला होता.

आमच्या घरांत आता खूपच गडबड सुरु झाली. लग्नाची जोरात तयारी. लग्न पण खूपच आनंदात पार पडलं. त्या प्रसंगी माझी आई आणि मुलाची आई साक्षात गौरी दिसत होत्या. लग्नानंतर आम्ही दोघं ह्यांच्या नोकरीच्या ठिकाणी, आग्याला, पोहोचलो. मला तिथं सगळंच, म्हणजे लोकं, त्यांची भाषा, खाण्यापिण्याचे पदार्थ, सगळं सगळं अगदी वेगळं होतं. हे वायुसेनेत असल्याने ह्यांच्या कामाचं स्वरूप पण खूपच वेगळं होतं आणि बच्याच वेळां बाहेरगांवी पण जात असत. हे कामावरून परत यायचे त्यावेळीं ह्यांचेबरोबर बरीच वाचून फोडलेली पत्र असायची, पण ते आल्याबरोबर ती

पत्र आपल्या कपाटांत सुरक्षीत ठेवून द्यायचे.

असा रिवाज कितीतरी दिवस चालूं होता. कधीकधी तर एकेकावेळी ७/८ पत्र असायची. असच एकदा हे फ्लाइंगला गेले असताना मला माहेरची खूप आठवण आली आणि मी खूप कंटाळले. मला त्या पत्रांबद्दल खूप उत्सुकता होती पण ह्यांना न विचारता ती वाचायची हिंमत नव्हती. तरीसुध्दा मी ती पत्र कपाटातून बाहेर काढली आणि एकामागून एक वाचायला सुरुवात केली.

प्रत्येक पत्राचा आशय एकच होता की तुमच्या रोहिणी मासिकांतील स्थळाबद्दलच्या अपेक्षा वाचल्या व त्याप्रमाणे माझी मुलगी बीएस्सी आहे, डॉक्टर आहे, बिकॉम आहे, वकील आहे इत्यादी, अशातच्छेची खूप खूप शिकलेल्या मुलींच्या वडिलांकडून आलेली ती पत्र होती, पण विशेष म्हणजे सगळ्या पत्रांत एक मुद्दा अगदी जरूर होता, तो म्हणजे माझी मुलगी रंगाने सांवळी आहे. सगळी पत्रं पाहून मी अगदी निर्धास्त झाले.

आता ह्या सांवळ्या मुलींना चांगला नवरा मिळाला असेलना ! कारण स्वतः दिसायला कसाही असो, पण सगळ्यांना सुंदर, स्मार्ट, आणि गोरीच बायको पाहिजे असते. ह्यांचा सारखा सांवळीचा चाहता विरळा !

सांवळ्या रंगाच महत्व पटविणारं गाणं मात्र नेहमी आठवतं

कहीं एक मासूम नाजुकसी लडकी
बहूत खूबसूरत मगर सांवलीसी

सौ. मीना गरुड